

Чақалокни 6 ой эмизши керак бўлади...ми?

Абитуриентларни катта ўзгаришлар кутмоқда

Олмон тили – тараққиёт тили

Ҳимояга мухтож адвокат

№40-41 2019-йил, 21-май Seshanba (32.531)

O'zbekiston OVOZI

Ijtimoiy-siyosiy gazeta 1918-yil 21-iyundan chiqqa boshlagan

Улуглардан улугимсан, Ватаним!

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбекистон Республикасида заргарлик тармогини жадал ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги фармони газетамиз сайтида ўқishingиз мумкин.

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА АМАЛГА ОШИРИЛАДИГАН ЯНГИ ИНВЕСТИЦИЯ ЛОЙИҲАЛАРИ МУҲОКАМА ҚИЛИНДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 20 май кuni Тошкент шаҳрида амалга оширилиши режалаштирилган истиқболли инвестиция лойиҳалари тақдироти билан танишди.

Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг 2018 йил 21 декабрь кuni бўлиб ўтган навбатдан ташқари сессиясида пойтахтимизни ийрик ишбилармонлик марказига айлантириш, инвестицияларни фаол жалб қилиб, замонавий корхоналар ташкил этиш бўйича вазифалар белгиланган эди.

Бугунги кунда пойтахтимизда кичик саноат зоналари ва технопарклар инфратузилмасидан самарали фойдаланиб, юқори технологияли куватларни ташкил этиш, қўшимча қийматли маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кенгайтириш бўйича изчил ишлар олиб борилмоқда. Бу масала давлатимиз раҳбарининг долмиш эътиборида турибди.

13 май кuni Президент ҳузурига бўлиб ўтган йиғилишда ҳам тўғридан-тўғри хорижий инвестицияларни жалб қилган ҳолда Тошкент шаҳрида замонавий саноат корхоналари ташкил этиш ишлари таҳлил қилинган эди.

Аввал берилган топшириқларга мувофиқ, Тошкент шаҳрида амалга ошириш учун умумий қиймати 617 миллион АҚШ долларидан зиёд 19 та янги инвестиция лойиҳаси ишлаб чиқилди.

Аҳамиятлиси шундаки, ушбу лойиҳаларнинг барчаси саноат соҳасига оид бўлиб, улар ижроси натижасида 10 мингдан ортиқ иш ўрни яратилади. Ҳар йили қарийб 1 миллиард долларлик бозорбоп маҳсулотлар ишлаб чиқариш, 290 миллион доллардан зиёд экспорт қилиш имконияти пайдо бўлади.

Лойиҳалар қўшимча қиймати ва маҳаллийлаштириш даражаси юқори бўлган маҳсулотлар ишлаб чиқаришга қаратилган. Кенг турдаги маиший техника, лифт ва эскалаторлар, насослар, сув иситкичлар, қоғоз, қурилиш материаллари, озиқ-овқат маҳсулотлари, маиший кимё воситалари, заргарлик ва шиша буюмлари шулар жумласидандир.

Инвесторлар ва ташаббускорлар ўз лойиҳалари юзасидан тақдимотлар ўтказди. Ушбу корхоналар Тошкент механика заводининг ҳозирда фойдаланилмаётган бино ва майдонларида ташкил этилади. Улар 2019-2020 йиллар давомида ишга туширилади.

Президентимиз ушбу лойиҳалар шаҳарнинг мавжуд инфратузилмасидан самарали фойдаланган ҳолда бозорбоп маҳсулотлар ишлаб чиқариш, аҳолини иш билан таъминлаш жиҳатидан муҳимлигини таъкидлаб, уларни тезроқ ишга тушириш бўйича кўрсатмалар берди. Мутасаддиларга харидор-гир саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш бўйича умумий қиймати камида 1 миллиард доллар бўлган қўшимча лойиҳалар шакллантириш вазифаси қўйилди.

Китоб дилларни бирлаштиради

Фағур Гулом номли маданият ва истироҳат боғи болалар билан ҳар қачонгидан ҳам гавжум бўлди. Уларнинг аксарияти музқаймоқ еб, аттракционларда учиб ўйнаш, аксинча Халқ таълими вазирлиги, Республика болалар кутубхонаси томонидан ташкил этилган «Китоб бизни бирлаштиради» номли китобхонлар фестивалида фаол иштирок этиш учун келишган.

Мақсуд фестивал болалар ўртасида китобхонликни тарғиб қилиш, бу орқали уларда ватанпарварлик туйғусини кучайтириш, урф-одат ва миллий қадриятларга ҳурмат ҳиссини уйғотиш мақсадида ташкил этилган.

— Фестиваль қисқа вақт ичида ёш китобхонлар қалбидан жой эгаллашга улгурди, — дейди Республика болалар кутубхонаси директори Дониёр Уролов. — Бу йил бешинчи мартаба ўтказилган тадбирга асосан чекка ҳудудлардаги мактаблар ўқувчиларини жалб қилишга ҳаракат қилдик. Турли миллат вакилларидан

иборат ўқувчиларнинг китобга, маърифатга меҳр қўйишини истган ҳолда уларга қимматбахо совғалар билан бирга китоблар ва «Болалар адабиёти» журналининг янги сонини тақдим этдик.

Шу кунда истироҳат боғига ташриф буюрган ота-оналар фарзандларига китоблар олиб берди, болаларга қўшилиб байрам дастурини томоша қилди.

Фестиваль давомида юртимизда фаолият кўрсатаётган нашриётлар томонидан болалар учун махсус chop этилган китоблар кўргазмаси ва савдоси ташкил этилди.

Ўқувчи-ёшлар ва фестивал иштирокчилари орасидан «Энг яхши китобхон мактаби», «Еш китобхонлар», «Энг яхши китобхон ўқувчи» каби кўрик-танловларда голибликни қўлга киритганлар диплом ва эсдалик совғалари билан тақдирланди.

Бу ҳақда Мурोजаатномада айтилган эди...

Ҳукумат парламентга ҳисобот берди

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Олий Мажлисга Мурोजаатномасида парламентнинг муҳим қарорлар қабул қилиш ва қонунлар ижросини назорат этиш фаолиятини кучайтириш баробарида Бош вазир ва Ҳукумат аъзолари Давлат дастурининг бажарилиши юзасидан Олий Мажлис палаталари олдида ҳар чорақда ҳисобот бериб бориши белгилаб берилган эди.

Шундан келиб чиқиб, мақсуд янги институтни амалиётга татбиқ этиш ишлари бошланди: 2019 йил 18 май кuni Олий Мажлис Қонунчилик палатасида илк бор Вазирлар Маҳкамасининг 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини «Фаол инвестициялар ва ижтимоий ривожланиш йили»да амалга оширишга оид Давлат дастурининг 2019 йил биринчи чорағида бажарилишининг бориши тўғрисидаги ҳисоботи эшитилди.

Ҳисоботи Бош вазир ўринбосари А.Абдуҳақимов тақдим этди. Ҳисоботда келтириб ўтилганидек, Маъмурий ислохотлар концепциясини изчил амалга ошириш мақсадида Вазирлар Маҳкамасининг фаолияти ташкилий жиҳатдан қайта кўриб чиқилиб, янги мазмун билан бойитилгани Давлат дастурининг биринчи чорақ учун белгиланган устувор вазифаларини ўз вақтида, сифатли ижро этилишини таъминлашда муҳим омил бўлди.

Шундан келиб чиқиб, Вазирлар Маҳкамаси томонидан Давлат дастурининг бажарилишида бир қатор жиҳатларга алоҳида эътибор қаратилди. Хусусан, давлатимиз раҳбарининг 2019 йил 17 январдаги Фармони билан белгиланган устувор йўналишларни сифатли, самарали амалга ошириш, жозибадор инвестиция муҳитини яратиш, республика ҳудудларининг ижтимоий ривожланиш даражасини юксалтириш, муаммо ва камчиликларни аниқлаш ҳамда уларни бартараф этиш юзасидан тегишли чораларни кўришга устувор аҳамият берилди.

Вазирлар Маҳкамасининг ҳисоботи депутатлар томонидан ҳар томонлама, чуқур таҳлил қилинди. Парламент вакиллари, авваламбор, Давлат дастурида белгиланган, ўтган даврда ишлаб чиқилиши лозим бўлган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар, уларнинг Олий Мажлис қўйи палатасига ўз вақтида киритилиши ҳамда мамлакатни иқтисодий-ижтимоий ривожлантиришнинг ҳуқуқий асосларини яратиш билан боғлиқ масалалар ечимига алоҳида аҳамият қаратдилар.

Ҳукумат ҳисоботи юзасидан ҳар бир сиёсий партия фракцияси ҳамда Ўзбекистон Экологик ҳаракати депутатлар гуруҳи вакиллари ўз нуктаи назарини баён қилди.

Ўзбекистон ХДП фракцияси аъзоси Турсунпўлат Норбоев сўз олар экан, фракция аъзолари Вазирлар Маҳкамасининг ҳисоботини маъқуллаган ҳолда, келгусида Ҳукумат томонидан эътибор қаратилиши лозим бўлган бир қатор тақлиф ва тавсияларни билдирди. Таъкидлаш лозимки, давлат аҳамиятига молик масалаларни бугунги кунда халқ билан бевосита муҳокама қилиш, ҳар бир масалада халқнинг фикрини ўрганиш давлат сиёсати даражасига кўтарилган. Ушбу жараённинг сиёсий аҳамияти шундаки, халқимиз ўз вакиллари, яъни депутатлар орқали мамлакатнинг ижтимоий-иқтисодий ривожланишини кузатиб, назорат қилиб боради.

Барча ютуқлар ўзимизники эканлигини билиб, масалага танқидий нуктаи назардан ёндашсак, қурилаётган масаланинг туб моҳиятига эътибор қаратсак, айрим вазифаларнинг бажарилмаслиги ёки кечиктириб бажарилиши, Қарор ўрнига чора-тадбир лойиҳаси тайёрланиб, ижроси қоғозда қолаётгани, жойларда дастурда белгиланган вазифаларга совуққонлик билан қаралаётганини кўраемиз.

Давлат дастурида белгиланган ҳар бир вазифа, унинг ижроси одамларни рози қилишдан иборатдир.

Шу нуктаи назардан қараганда, аҳолининг арзон уй-жойларга бўлган талаби юқорилигини инобатга олиб, қўшимча равишда уй-жойлар қуриш чора-тадбирларини белгилаш, оғир турмуш шароитида яшаётган аёллар, айниқса, ёш хотин-қизлар бандлигини таъминлаш манзилли дастурининг ижросини амалда тўлақонли ва сифатли ижро қилиш масалаларига алоҳида эътибор қаратиш лозим...

Қизгин ва амалий руҳда кечган ўзаро савол-жавоблардан сўнг Вазирлар Маҳкамасининг ҳисоботи маъқулланди. Қонунчилик палатасининг тегишли қарорига муҳим тақлифлар ҳам кўрсатиб ўтиди.

Қонунчилик палатаси Ахборот хизмати маълумотлари асосида тайёрланди.

Самарқанд ҳокими Баҳодир Ялангтўшбийнинг тарихий хизматлари

Ёки Регистон майдонидаги Шердор, Тиллақори мадрасаларини қурдирган бунёдкор ҳақида нималарни биламиз?

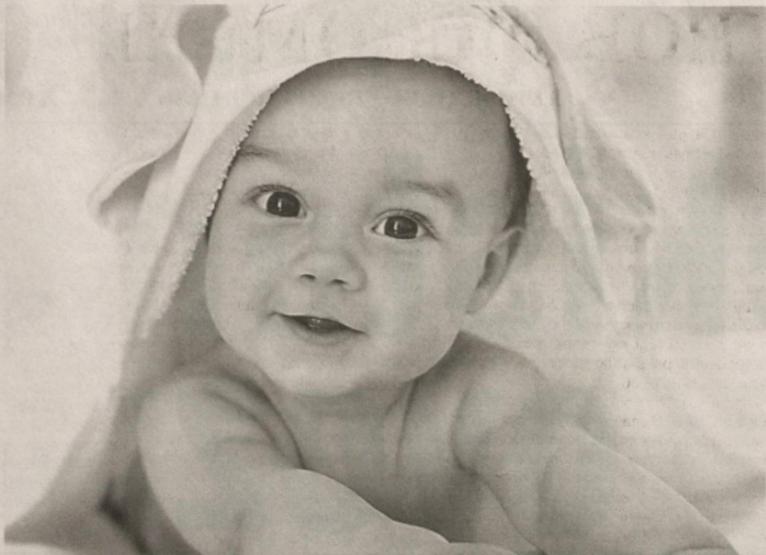
Президентимиз Шавкат Мирзиёев 2017 йил 19 сентябрда БМТ Бош Ассамблеясидаги маърузасидан кейин ташкилотга Ўзбекистон «ташриф қоғозига» айланган Самарқанддаги Регистон майдони макетини совға қилган эди. Бу эсдалик совға ҳозир Хавфсизлик кенгаши ва БМТ Бош Ассамблеяси орасидаги супага ўрнатилган бўлиб, бутун дунёга Ўзбекистон номини намойиш этиб турибди.

Депутатлик сўровларига беписандлик билан қараганларга қонунчиликда жавобгарлик белгиланганини ҳам эслатиш даркор бўлади.

ОЛИЙ МАЖЛИС ҚОНУНЧИЛИК ПАЛАТАСИДА

Ҳомиладор аёллар ва болаларнинг овқатланиши билан боғлиқ муаммолар нимада ҳамда уларнинг ечими қандай? Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги Ўзбекистон ХДП фракциясининг йиғилишида мазкур савол депутатлар диққат марказида бўлди. «Гўдаклар ва кичик ёшдаги болаларнинг овқатланиши тўғрисида»ги қонун лойиҳаси иккинчи ўқишда муҳокама қилинар экан, аввалги ўқишдаги таклифлар, фикр-мулоҳазалар инobatта олингани таъкидланди.

Саттор РАҲМАТОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги
Ўзбекистон ХДП фракцияси аъзоси:

ЧАҚАЛОҚНИ 6 ОЙ ЭМИЗИШ КЕРАК БЎЛАДИ...МИ?

Аксавли ТУМИШОВА,
Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги
Ўзбекистон ХДП фракцияси аъзоси:

— Гўдаклар ва кичик ёшдаги болалар учун мўлжалланган озиқ-овқат маҳсулотлари улар организмининг физиологик хусусиятлари ҳамда эҳтиёжларига жавоб берадиган бўлиши шартлиги белгиланмоқда. Она сuti билан озиқлантириш имкони бўлмаганда, унинг ўрнини босувчи озук махсус санат асосида ишлаб чиқарилган, кимёвий таркиби ва озукалик қиймати бўйича она сutiга яқинлаштирилган бўлиши қайд этилмоқда.

Асосийси, соҳада маъсул орган лавҳеи ва ваколатлари ҳамда бошқа ташкилотлар, хусусан, жамоат ташкилотларининг ваколатлари белгилаб қўйилмоқда. Шу билан бирга, она сuti билан боқишни тарғиб қилиш ва давлат томонидан қўллаб-қувватлаш чоралари белгиланмоқда.

Гўдакларни олти ойгача истисносиз кўрак сuti билан боқишни тарғиб этиш масаласи муҳим саналади. Табиий озиқлантириш соғлом авлодни тарбиялашга хизмат қилиб, болага инсонийлик, меҳр-оқибат, садоқат тушунчалари гўдаклигиданоқ сингади. Бошқа ҳар қандай махсулот қанчалар сифатли бўлмасин, она сuti энг яхши озук эканини унутмаслигимиз, ёшларга буну уқтириб боришимиз зарур.

Ўзбекистон Республикаси Ҳисоб палатаси тўғрисидаги қонун лойиҳаси ҳам кизгин муҳокамага сабаб бўлди. Фракция аъзолари Олий Мажлис томонидан кўриб чиқилаётган, қабул қилинаётган қатор ҳужжатларда Ҳисоб палатасининг алоҳида ўрин тутаётганини таъкидлади.

Қаҳрамон МИРЗАЕВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги
Ўзбекистон ХДП фракцияси аъзоси:

— Номланишдан кўриниб турибдики, мазкур қонун лойиҳаси Ҳисоб палатаси фаолиятини тартибга солишни назарда тутди. Унда палатанинг ҳуқуқий мақоми, асосий вазифалари, фаолият юритиш тамойиллари қамраб олинган.

Жумладан, Солиқ ва бюджет сибсати концепцияси ва келгуси йилга мўлжалланган Давлат бюджети лойиҳаси, йил якуни бўйича унинг ижроси юзасидан тайёрланадиган ҳисобот ҳар томонлама шишқ, пухта бўлиши муҳим.

Шундан келиб чиқиб, таклиф этилаётган қонун лойиҳаси ва унда назарда тутилган меъёрлар бугунги кун талабларига ҳар томонлама мос бўлиши лозим.

Ҳисоб палатаси мустақил равишда, ҳолис, шаффоф, муҳими, қонунга таянган ҳолда фаолият олиб бориши зарур. Лойиҳада ушбу жиҳатлар инobatта олинган ва қатор хорижий мамлакатлар тажрибалари ўрганилган. Уйлаймизки, мазкур лойиҳа кучга киргач, палата ишини янада такомиллаштиришга хизмат қилади.

Баҳс-мунозара, фикрлар хилма-хиллиги асосида ўтган йиғилишда яна қатор қонун лойиҳалари биринчи ва иккинчи ўқишда кўриб чиқилди. Ҳавола меъёрлардан бутунлай воз кечиш, қонунлар матнини ўқилганда аниқ тушунадиган тарзда ёзиш кераклиги алоҳида таъкидланди.

Зилола УБАЙДУЛЛАЕВА,
«Ўзбекистон овози» муҳбири.

МУНОСАБАТ

Андижонликлар катта лойиҳаларни амалга оширишга қодир

Зулайҳо АКРОМОВА,
Олий Мажлис Қонунчилик
палатасидаги ЎзХДП фракцияси
аъзоси:

— Давлат раҳбарининг Андижон вилоятга ташрифи давомида бир йил аввал қўйилган вазифалар ижроси таҳлил этилди, ташаббуслар натижаси кўринди, эътироф этилди. Аммо ҳаёт давом этади, янги, янада юқори марралар кўзланган дастурларга қўл урилмоқда.

Президент Андижон шаҳри Бош режаси асосида амалга оширилаётган лойиҳалар билан танишди. Уларга мувофиқ, 2019-2020 йилларда Андижон шаҳрида аҳолининг уй-жойга бўлган талабини қоплаш мақсадида 150 та кўп қаватли уй қурилади.

Жумладан, барак шаклидаги эски уйларида бўшган Мустақиллик маҳалласи ҳудудида 70 та 9 қаватли уй барпо этилади. Бу минглаб андижонликлар бугунги кун нафасини ўз ҳаётларида ҳис этишлари учун очиладиган имкон эшигидир.

Бир йил аввал берилган топшириқлар ижроси вилоят қиёфасини бирмунча янгиллаб, инсонлар ҳаётига ижобий таъсир этган, деган тугал хулосага асослар етарли.

Президентимизнинг бу йилги ташрифи аҳамиятини англаш учун, албатта, андижонлик бўлиш шарт эмас, назаримда. Зеро, ташриф давомидаги йўналиш диққат билан кузатилса, бир вақтинг ўзида берилган топшириқлар ижроси ва янги мақсадларни бел-

гилашга устуворлик берилгани ойдинлашди. Айниқса, ташрифининг Хонобод шаҳридан бошланганида улкан рамзий маъно бор.

Атиги бир йил аввал шаҳар аҳолиси ташрифни ҳаяжон билан кутган ва катта умид билан кузатган бўлса, бугун унинг ширин меvasидан баҳраманд бўлдилар, дейиш мумкин. Президентимиз 2017 йил июнь ойида бу ерга ташриф буюриб, ижтимоий-иқтисодий шароит билан яқиндан танишган, вазиятни тубдан яхшилаш бўйича чора-тадбирлар белгилаб берган эди. Шу асосда 2017-2019 йилларда Хонобод шаҳрини комплекс ривожлантириш бўйича дастур ишлаб чиқилди. Унга 3 минг 200 дан зиёд лойиҳа киритилиб, 500 миллиард сўм маблағ йўналтирилди. Шаҳарнинг Анҳор маҳалласи ҳудудидаги собиқ 4-автокорхона ҳудудида бугун 13 та корхона фаолият юритмоқда. Уларда жами 685 киши ишлайди. «Хон tex city» масъулияти чекланган жамияти шулардан бири. Утган йили ишга туширилган корхонада 300 га яқин хотин-қиз иш билан таъминланган. Корхона ишсиз юрган опа-сингилларимиз учун айна мудоао бўлди.

Кувонарлиси, Андижон вилоятида 2019-2020 йиллар мобайнида умумий қиймати 25 трлн. 181 млрд. сўм бўлган 908 та лойиҳадан иборат инвестиция дастури ишлаб чиқилган. Ушбу лойиҳалар жами 1,7 млрд. доллар тўғрисида тўғри хорижий сармояни ўзлаштириш ва 35 мингдан зиёд иш ўрни яратиш имкони бериши билан аҳамиятлидир.

Агар бугунги кунда вилоятда меҳнатга яроқли аҳолининг 30 фоизига иш ўринлари зарурлигини инobatта олсак, ушбу лойиҳалар аҳамияти янада яқинроқ намоён бўлади.

Бир сўз билан айтганда, давлат раҳбарининг Андижон вилоятга ташрифи бошланган улкан ўзгариш ва янгиланишларга бугунги кун нафасини берибди. Ташриф давомида тақдим этилган лойиҳалар, муҳокама қилинган масалалар таҳлили шундай хулоса қилиш мумкинлигидан далолат бермоқда. Демак, аҳолиси энг зич жойлашган, аммо салоҳияти юқори бўлган вилоятда яқин келажақда амалга оширилаётган улкан ишларнинг аниқ йўналишлари белгиланди. Уларнинг ижобий натижа беришига ишонч билан қарашимиз керак. Чунки Андижондаги имкониятлар юқори даражадаги лойиҳаларга кўрмасдан қўл уришга имкон беради.

Бўз бўстонга айланади

Матлуба ТҮЙЧИЕВА,
Ўзбекистон ХДП Бўз туман
кенгаши раиси:

— Ўзбекистон Республикаси Президентининг Андижон вилоятга ўтган ҳафтадаги ташрифи давомида билдирилган танқидий фикрлар, илгари сурилган таклиф ва ташаббуслардан ҳар доим ўсишга, ўзгаришга интилиб яшаш кераклигини тушундик.

Хусусан, аҳоли бандлигини таъминлаш ҳамда уй-жойга бўлган эҳтиёжни қондириш энг муҳим вазифа экани яна бир бор ҳамамизга эслатилди. Бу бежиз эмас. Чунки, доимий иш ўрни бўлса ва яшаш учун турар жой бўлса, оила бахти шулардан бошланади.

Шунингдек, инсоннинг қўлида маблағ бўлсагина турмуши яхшиланиб, ўтаётган кундан рози бўлади. Бунинг учун аввало иш ўрни керак, ўз навбатида иш ўрни учун инвестиция зарур. Муаммони фақат шу йўл билан ечиш мумкин. Инвестиция кирдим, юзлаб, минглаб иш ўринлари яратилиб, аҳоли дорамадлари ортади. Эътибор беринг, вилоятда инвестиция киритиш ўтган йилга нисбатан 19 фоизга ортган бўлса ҳам ишсизлик муаммоси ҳамон сақланиб келмоқда.

Ташриф мобайнида ушбу масалаларнинг ечимини топиш юзасидан мутасадди ташкилот раҳбарларига таклиф ва тавсиялар берилди. Таъкидландики, бугунги кунда инвестиция киритиш бўйича Андижон ва Асака шаҳарларида олиб борилаётган ишлар талаб даражасида, ҳолос. Қолган 14 та туманда инвестиция киритиш масаласи ҳамон долзарблигича қолмоқда. Қайд этилдики, туманларда ҳам инсонлар яшайди, улар ҳам бахтли бўлишни, фарзандларини улғайтиришни ва доимий ишли бўлишни хоҳлайди. Бунинг таъминлаш учун вилоятга инвестиция киритиш, саноатни ривожлантириш, иш ўринлари ташкил этиб, фаровонлигини таъминлаш лозим.

Халқ депутатлари маҳаллий Кенгаши депутатлари соғлом ва баркамол авлодни воёга етказиш, демографик ҳолат-

нинг барқарорлигини таъминлаш, туғилиш кўрсаткичларини тартибга солиш борасида бирор марта ҳам сессияга масала киритмагани ҳақида айтилди, аниқ тавсиялар берилди. Ҳақиқатдан ҳам, туманлар, қишлоқ врачлик пунктлари ҳамда оилавий поликлиникалар кесимида ушбу кўрсаткичлар таҳлил қилиниб, вилоят соғлиқни сақлаш бўлими, туманлар табибёт бирлашмалари раҳбарларининг ҳисоботлари аштитиб берилса, вилоятдаги муҳитни ўзгартиришда муҳим омил бўлар эди.

Президентимиз 2016 йил Бўз туманига борган, ҳудуддаги аҳоил билан яқиндан танишган эди. Шундан сўнг ҳеч қандай саннат корхонаси йўқ, қолоқ бир туманда «САБО ТЕКСТИЛ» ишлаб чиқариш корхонаси курилиб фойдаланишга топширилди ва 400 нафардан ортиқ опа-сингилмиз доимий иш билан таъминланадиган бўлди. Тасаввур қилинг, иш билан таъминланганларнинг ўртача уч нафардан фарзанди бўлса, 1200 нафар инсоннинг фаровонлиги таъминланадиган бўлади. Шунча инсон ҳаётдан рози бўлиши учун шароит яратилди.

Бундан ташқари, туманимизда «ЭВРО ЭКВИН» насли қорамоллар боқишга мўлжалланган чорва комплекси ишга туширилгани нима дейсиз?! Агар бундан тўрт-беш йил аввал туманда текстиль фабрикаси, насли чорва мажмуаси ишга тушади, дейиш, ишонмасдим. Чорва мажмуаси ишга тушиши натижасида юздан ортиқ иш ўрни яратилади, шунча оиланинг турмушида барак бўлади.

Очиги, фарзандимни ветеринария йўналишида ўқитишни ният қилиб турибман. Ушбу касбни ўрганса, иши тайин. Иши тайин ёшларимиз эса олис юртларда сарсонсарганд бўлиб, иш излаб қормайди.

Давлатимиз раҳбарининг бу галги ташрифи ҳам биз, бўзликлар учун қувончи бўлади. Туманимиз 1950 йилда ташкил топган бўлиб, келаси йил етмиш ёшнинг нишонлайди. Шу муносабат билан Бўзи ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш бўйича Давлат дастурига киритиш, обод, кўрак туманга айлантириш борасида барча вазирликларга топшириқ берилгани, катта маблағлар ажратилиши туман аҳлига бўлган меҳр-муҳаббатнинг намунаси, деб ўйлаймиз.

Бир пайтлар бўз ёрларидан бошқа ажралиб турадиган нарсаси бўлмаган ҳудуд йиллар ўтиб бўстонга айланиб бормоқда. Бугун бутун туман аҳоли ҳаётига янги кун, янги нафас кириб келмоқда. Одамларнинг дилларидаги қувонч тилларига қўяпти. Боиси, аҳоли билан мулоқот пайтида туманимизни «Бўстон» тумани, деб номлаш бўйича таклиф берилди. Бу таклиф бўзликлар учун катта хушхабар бўлди. Яқин йиллар ичида туманимиздаги маҳаллао кўчалар бўстонга айланиши шубҳасиз.

СЕМИНАР

Уй-жой коммунал хизмат кўрсатиш соҳасига доир муаммолар ва уларнинг ечими

Ўзбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгаши томонидан «Уй-жой коммунал хизмат кўрсатиш соҳасида норматив-ҳуқуқий базани такомиллаштириш» мавзусида семинар ўтказилди. Унда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари, Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгаши, Тошкент шаҳар ва Тошкент вилояти кенгашлари, Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги ходимлари, хусусий уй-жой мулкдорлари ширкатлари раҳбарлари, маҳаллий Кенгаш депутатлари иштирок этди.

Маълумки, Ҳаракатлар стратегиясини «Фаол инвестициялар ва ижтимоий ривожланиш йили»да амалга оширишга оид Давлат дастурида кўп қаватли уй-жой фондини тўлиқ инвентаризациядан ўтказиш, хорижий тажриба асосида реновация дастурини ишлаб чиқиш, иситиш тизимларини яхшилаш, Уй-жой мулкдорлари ширкатларида маъмурий харажатларни камайтириш учун профессионал бошқарув компаниялари фаолиятини қўллаб-қувватлаш вазифаси белгиланган.

Семинарда таъкидландики, соҳага тегишли қонунларни янада такомиллаштириш зарурати юзага келмоқда. Шунингдек, йўл қўйилган қатор камчиликлар ҳам айтиб ўтилди. Масалан, ижро ҳоқимияти органлари хусусий уй-жой мулкдорлари ширкатлари ва уй-жой коммунал хизмат кўрсатиш ташкилотлари фаолиятини етарлича мувофиқлаштирмапти. Кўп хондонли уй-жой фондини бошқариш ва ундан фойдаланиш борасида комплекс ёндашувнинг йўқлиги аҳолига сифатли ва кафолатли коммунал хизмат кўрсатиш тизимини янада такомиллаштиришга тўсиқ бўлмоқда. Кўп хондонли уй-жой фондини тегишли даражада сақлашни назорат қилишнинг самарали тизими ташкил этилмаган, кўп ҳолларда уй-жой фондини техник эксплуатация қилиш ва унда аҳолининг ҳавфсиз яшаш бўйича белгиланган талаблар бузилишига йўл қўйилмоқда. Бино ва иншоотларни таъмирлаш-тиклаш ишларини бажаришга оид қонун ва мuddатларга риоя этилмапти, эски уйлари бузиш бўйича ишлар олиб борилмапти, кўп хондонли уйларга туташ ҳудудларнинг ҳолати санитария нормалари, қондалари ва гигиена меъёрларига жавоб бермайди.

Семинарда коммунал хизматлар кўрсатишда истеъмолчилар манфаатларини ҳимоя қилиш ва ижтимоий адолат тамойилини ҳисобга олган ҳолда бошқариладиган нарх ва тарифларни шакллантириш механизмининг такомиллаштириш, истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, улар учун ҳавфсиз, сифатли товарлар етказиб бериш ва хизматлар кўрсатиш тизимини такомиллаштириш зарурлиги таъкидланди. Шунингдек, Уй-жой коммунал хизматлар кўрсатишининг ягона ҳуқуқий стандартларини ўрнатиш, ушбу соҳада бошқарувнинг самарали механизмининг йўлга қўйиш, тарифлар ўрнатишининг шаффофлиги ва асосланганлигини таъминлаш, шу жумладан давлат-хусусий ҳамкорлик бўйича чоралар ёрдамида сармоядорларни жалб қилиш мақсадида уй-жой, коммунал хизматлар ва уларнинг тарифлари тўғрисидаги қонун лойиҳасини ишлаб чиқиш зарурлиги қайд этилди.

Улуғбек РАҲМОНОВ,
Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгаши
Ахборот хизмати раҳбари.

ДЕПУТАТГА БЕПИСАНДЛИК — ХАЛҚҚА БЕПИСАНДЛИК

Халқ депутатлари Қашқадарь вилоят, шаҳар ҳамда туман Кенгашларидаги партия гуруҳлари аъзолари томонидан жорий йил I чорагида вилоятдаги турли ташкилот ва идораларга 59 маротаба депутатлик сўрови юборилган бўлиб, шундан 64 фоизига ечим топилди, ҳолос.

Маҳаллий Кенгашлар депутатлари ҳудудларда аҳолини ичимлик суви билан таъминлаш, автомобиль йўлларини таъмирлаш, бандлик ҳамда сифатли табиий хизмат кўрсатиш борасида аҳолини қийнаётган муаммоларни ҳал этиш бўйича муайян ишларни амалга оширди.

Эшикни қаттиқроқ тақиллатиш вақти келди

Жумладан, Касби туманининг «Оқ-тепа» маҳалла фуқаролар йиғини аҳолисини электр энергиясидаги узилтиш қийнаб келаётган эди. Касби туман Кенгаши депутати Латиф Мирзакулов томонидан туман электр тармоқлари корхонаси бошлиғига депутатлик сўрови юборилганидан сўнг муаммо ижобий ҳал этилди. Маҳалланинг «Наврўз» кўчасида янги трансформатор ўрнатиш ишлари бошлаб юборилди.

Ҳалқ депутатлари маҳаллий Кенгашларидаги партия гуруҳи аъзолари аҳолини қийнаётган муҳим ижтимоий масалаларни ечишда депутатлик сўрови институтидан самарали фойдаланишга ҳаракат қилаётгани ташаббускорлик ошаётганини кўрсатади.

Энди, бир ўйлаб кўрайлик. Депутат одамларнинг оғирини енгил қиламан, деб ҳаракат қилса-ю, масъуллар унга беписандлик билан қараса, бу ҳолатни қандай баҳолаш мумкин? Бугун одамларнинг дунёқарашини кечадиган тубдан фарқ қилади. Улар ўзининг ҳақ-ҳуқуқини яхши англаб, барча жараёнларга чўқур қарай бошлади. Демак, эртанги сайловларда ҳам жойлардаги муаммоларни бартараф эта олган, ташаббус кўрсатган номзодларгагина овоз беради. Бу эса ҳар бир депутатдан янада куч-ғайратни талаб этади. Мутасаддиларнинг эшигини қаттиқроқ тақиллатиш, керак бўлса, депутатлик сўровларига беписандлик билан қараганларга қонунчиликда бунинг учун жавобгарлик белгиланганини ҳам эслатиш даркор бўлади.

Халқ депутатлари маҳаллий Кенгашларидаги партия гуруҳи аъзолари аҳолини қийнаётган муҳим ижтимоий масалаларни ечишда депутатлик сўрови институтидан самарали фойдаланишга ҳаракат қилаётгани ташаббускорлик ошаётганини кўрсатади.

Энди, бир ўйлаб кўрайлик. Депутат одамларнинг оғирини енгил қиламан, деб ҳаракат қилса-ю, масъуллар унга беписандлик билан қараса, бу ҳолатни қандай баҳолаш мумкин? Бугун одамларнинг дунёқарашини кечадиган тубдан фарқ қилади. Улар ўзининг ҳақ-ҳуқуқини яхши англаб, барча жараёнларга чўқур қарай бошлади. Демак, эртанги сайловларда ҳам жойлардаги муаммоларни бартараф эта олган, ташаббус кўрсатган номзодларгагина овоз беради. Бу эса ҳар бир депутатдан янада куч-ғайратни талаб этади. Мутасаддиларнинг эшигини қаттиқроқ тақиллатиш, керак бўлса, депутатлик сўровларига беписандлик билан қараганларга қонунчиликда бунинг учун жавобгарлик белгиланганини ҳам эслатиш даркор бўлади.

Шахло ХУДОЙҚУЛОВА,
Ўзбекистон ХДП Қашқадарь вилоят кенгаши бўлим бошлиғи.

Бир миллион нусхадаги китоб – ёш қалбларга қадаладиган бир миллионга эзгулик уруғи.

МУҲИМ МАСАЛА

Кейинги икки ярим йилдан зиёд вақт мобайнида муҳтарам Президентимиз Шавкат Мирзиёев томонидан мамлакатимиз тараққиётини янги босқичга кўтариш борасида олиб борилаётган кенг кўламли ва шиддатли ислохотлар туфайли янги-янги ташаббуслар, дастур ва режалар фаолиятимиз мезонига айланмоқда. Халқимиз кўнглидаги орзу-интилишлар ифодаси бўлган бундай эзгу ҳаракатлар ҳаётимизни сифат жиҳатидан бутунлай ўзгартиришга хизмат қилмоқда. «Обод қишлоқ» ва «Обод маҳалла», «Ёшлар – келажгимиз», «Ҳар бир оила – тадбиркор» дастурлари, жойларда аҳоли билан мунтазам ўтказиб келинаётган жонли мулоқотлар, сайёр қабуллар, давлат хизматлари кўрсатиш соҳасидаги янгиликлар – буларнинг барчаси тарихан қисқа муддатда ислохотларимизга улкан ҳаётбахш қудрат бағишлагани, ҳақиқатан ҳам, ўзига хос феномен, яъни ноёб ижтимоий ҳодисадир. Энг муҳими, юртимизда бошланган бу мислсиз янгиликлар тобора жадал тус олмақда. Президентимиз томонидан Сирдарё вилоятида илгари сурилган бешта муҳим ташаббус фикримиз исботидир. Бу ташаббуслар Ўзбекистонда амалга оширилаётган Ҳаракатлар стратегияси марказида инсон, халқ ва давлат манфаатлари ўзак ва бош ғоя, устувор мақсад бўлиб тургани ва бизни улкан амалий ишларга ундаётганини яна бир бор яққол тасдиқламоқда.

«Ташаббуснинг қаноти бор», деган ҳикматли нақл устида чуқурроқ ўйлаб кўрилса, бугунги ҳаётимиз мисолида кўп ҳақиқатларни англаб етамиз. Чиндан ҳам, бутун эл-юртимиз манфаатларини инобатга олиб, ўртага ташланган бу ташаббуслар бугунги кунда юрдошларимиз қалбида акс-садо бермоқда, уларни янада катта бунёдкорлик ишларига қорламоқда. Қисқа муддатда ана шу бешта ташаббус бўйича муайян ижобий таърибалар пайдо бўлди ва айни вақтда уларни амалга ошириш механизмларини янада такомиллаштириш зарурати туғилди.

Биринчи ташаббус — ёшларнинг мусика, россомлик, адабиёт, театр ва санъатнинг бошқа турларига қизиқишларини оширишга, истеъдодини юзга чиқаришга хизмат қилади. **Иккинчи ташаббус** — ёшларни жисмоний чиқинтириш, уларнинг спорт соҳасида қobiliятини намоён қилишлари учун зарур шароитлар яратишга йўналтирилган. **Учинчи ташаббус** — аҳоли ва ёшлар ўртасида компьютер технологиялари ва Интернетдан самарали фойдаланишни ташкил этишга қаратилган. **Тўртинчи ташаббус** — ёшлар маънавиятини юксалтириш, улар ўртасида китобхонликни кенг тарғиб қилиш бўйича тизимли ишларни ташкил этишга йўналтирилган. **Бешинчи ташаббус** — хотин-қизларни иш билан таъминлаш масалаларини назарда тутди.

Агар бу ташаббусларнинг туб моҳиятига эътибор қаратадиган бўлсак, бугунги кунда мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохотларда ҳар бир инсон манфаатларига янада аниқ ва самарали ёндашиш етакчи ўринга чиқаяётганини кўрамиз. Айниқса, ёш авлодни маънавий, жисмоний жиҳатдан уйғун ривожлантириш борасидаги ишлар тобора аниқ ва амалий кўринишга эга бўлиб бораётгани, умумий стратегик вазибалардан конкрет ва натижадор ишларга ўтилаётгани диққатга сазовордир.

Ана шундай ташаббуслар туфайли ҳаётимизга «**Мазрифат карвони**», «**Қадрдон мактабимга китоб совға қиламан**», деган янги қадриятлар кириб келмоқда, китоб павильонлари, «**Библиобус**»лар, ёшлар китобхонлик танловлари, хотин-қизлар ижтимоий меҳнат билан банд бўлиши учун замонавий корхоналар ташкил этиш давлат миқёсидаги сиёсатга айланмоқда. Тасаввур қилинг, «**Мазрифат карвони**» лойиҳаси доирасида бадий, маърифий, ижтимоий мавзуларда китоблар чоп этиш ҳамда Қорақалпоғистон Республикаси ва барча вилоятларга 1 миллион нусхадан кам

Амалий ҳаракатга айланаётган ташаббуслар

бўлмаган миқдорда китоб етказиб бериш вазифаси белгиланди. Маданият вазири ва Халқ таълими вазирига ҳокимликлар билан биргаликда туман ва шаҳар маданият марказлари ҳамда умумтаълим мактабларида ёшларнинг қизиқишидан келиб чиқиб, қўшимча 1,5 мингта тўғрак ташкил этиш бўйича топширик берилди. Ташаббускор, истеъдодли ёшлар ва маҳаллий ҳрмиёлари жалб этган ҳолда, маданият марказларида бадий-ҳаваскорлик жамоалари, ёшлар театр-студиялари ва «Ёшлар клублари» ташкил этиш масалалари кун тартибига кўйилди.

Барчамиз ҳаёт таърибасидан яхши биламиз, китоб бу — билим манбаи, китоб бу — тарбия, китоб бу — мафкура, дунёқараш, китоб бу — ватанпарварлик ва бошқа эзгу фазилатлар, ҳис-туғиларни камолга етказадиган таъсирчан манба, ёшларни тўғри йўлга бошлашнинг энг яхши воситасидир. Шунинг учун юқорида зикр этилган акция ва тадбирларнинг амалга оширилиши Ўзбекистоннинг келгусидаги маънавий пойдеворини мустаҳкамлашга қаратилгандир. **Бир миллион нусхадаги китоб — ёш қалбларга қадаладиган бир миллионга эзгулик уруғи, десак, хато бўлмайди.**

Кўп йиллик меҳнат стажига эга бўлган педагог сифатида таълим тизимиде аниқ ҳаётий мисоллар асосида ўтиладиган амалий-қўргазмали машғулотларнинг аҳамиятини биз ўз шахсий таърибамиздан яхши биламиз. Айниқса, гуманитар фанлар, хусусан, тарихни ўқитишда бунинг аҳамияти бекиёсдир. Чунки тарих ҳаётда бўлиб ўтган воқеаларнинг шарҳи, тафсилоти, бугунги ва эртанги кун учун муҳим хулосалар чиқарадиган фандир. Шу маънода, Президентимиз томонидан билдирилган фикр — муайян мавзулар бўйича тарих дарсларини музейлар, тарихий обидлар, қадимки ва театрларда сайёр таразда ўтказилишини ташкил этиш ташаббуси илмий-методик жиҳатдан жуда муҳим тақдирдир.

Ҳозирги кунда Интернет, айниқса, унинг «энг қайноқ нуқтаси» бўлган ижтимоий тармоқлар орқали булар-бўлмас гаплар тарқатилаётгани, ёшлар ҳам билиб-билмасдан ана шу

жарёнларнинг иштирокчиси, истеъдодли бўлиб қолаётгани барчамизни ташвишга солади. Албатта, бу борада «Ижтимоий тармоқлар зарарли», «Интернетдан фойда йўқ» деган гаплар билан бирон натижага эришиб бўлмайди. Энг маъқул йўл — Интернетдан қандай тўғри ва нафи тегадиган тарафда фойдаланиш учун имкониятлар яратишдан иборат. Фақат шу йўл билан ёшларда Интернет маданиятини шакллантириш мумкин. Давлатимиз раҳбарининг 19 март куни бўлиб ўтган видеоселектор йиғилишидаги кўрсатмалари айнан шу мақсадга қаратилгандир. Махлисида Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирига илғор халқаро таърибалар асосида барча шаҳарларда ва туманлар марказида Рақамли технологиялар ўқув марказларини ташкил этиш бўйича топширик берилди. Бу марказларда электрон тижорат ва дастурлаш булут ўқитиладиган ахборот технологиялари соҳасида бизнес бўйича инновацион кўникмалар шакллантирилади, стартап лойиҳаларга ёрдам кўрсатилади. Вазирига 2021 йилгача барча мактаблардаги компьютер синфларини замонавий технологиялар ва юқори тезликдаги Интернет тармоғи билан таъминлаш бўйича чора-тадбирлар режасини ишлаб чиқиш вазифаси топширилди. Ҳақиқатан ҳам, ёшлар Интернетдан фойдаланиш кўникмасини кўча-кўйда эмас, балки мактабда, махсус тайёр-тарғибга эга бўлган ўқитувчи ва мутахассислар ёрдамида эгалласа, бу жарён таълим масканларидаги умумий ўқув-табия ишларининг узвий бир қисми сифатида олиб борилса, албатта бунинг фойдаси ҳам самарали бўлади.

Шунингдек, йиғилишда ташаббускор тадбиркорларни жалб қилган ҳолда компьютер ўйинлари марказларини ташкил этиш, уларда болалар ва ёшларнинг билим ва дунёқарашини кенгайтиришга хизмат қиладиган тест, викторина, ривожлантириш стратегиялари ва бошқа фойдали дастурлар бўлиши зарурлиги таъкидланди.

Президентимиз раислигида бўлиб ўтган селектор йиғилишида ёшларни жисмоний жиҳатдан тарбиялашнинг муҳим шартли бўлган жисмоний тарбия ва спортни ўлар ўртасида омма-лаштиришга ҳам алоҳида эътибор

қаратилди. Бу борада бошқа кўпгина масалалар қатори олис ва чекка қишлоқларда энгил конструкцияли сандвич-панеллардан кичик спорт заллари ва сунъий қопламали майдонлар қуриш, ташаббускор тадбиркорларга спорт иншоотлари барпо этиш учун ер ва имтиёзли кредитлар ажратиш каби долзарб вазибалар бўйича аниқ кўрсатмалар берилди.

Президентимизнинг бу ташаббусини ҳисобга олиб, мактабгача таълим муассасаларида ҳамда ўрта мактабларда, ҳатто институт ва университетларда ҳар кунги олиб борилаётган барча дарсларнинг ўрта қисмида бир-икки дақиқалик энгиллаштирилган «жисмоний тарбия паузасини» ўқувчилар ўртасида амалда қўллаш мақсадга мувофиқдир. Чунки дарслар давомиде кўпчилиги ўқувчилар ва талабаларнинг толиқиши яққол сезилади. Бундай ноънанавий тадбирларни қўллаш орқали ўтилаётган дарсларнинг самарасини ошириш мумкин. Мутахассис олимларнинг фикрича, дарс орасидаги бир-икки дақиқалик «пауза» орқали чўқур нафас олиш, қўлларни ва бармоқларни, бош қисмини ҳаракатга келтириш натижасида ёшларда дарсларни тинглаш, ёзиш, фикрлаш қobiliятлари кўчада ҳамда дарсга бўйича иштироки ошади. Бундан ташқари, бу усулни профессор-ўқитувчилик, ишчи-хотимлар ўртасида ҳам олиб бориш мақсадга мувофиқ бўлиб, уларнинг ишга бўлган муносабати ва иштиёқини сезиларли даражада ошишига аминимиз.

Барчамизга яхши аёнки, мамлакатимиз Конституциясида мактаб давлат ҳимоясида экани аниқ белгилаб қўйилган. Бинобарин, ёшлар тарбияси, уларнинг келажиги ва истиқболи ҳам давлат ҳимоясидадир. Шу нуқтаи назардан қараганда, нафақат ёшларнинг, балки бутун халқимиз ва мамлакатимиз келажиги билан боғлиқ бундай вазибаларнинг аниқ ҳисобга олиниши муҳимдир. Бу ҳақиқатни чуқур англаб, уларни амалга оширишда фаол иштирок этиш барчамизнинг халқимиз ва келажгимиз олдидаги муҳаддас бурчимиздир.

лар учун янги иш ўринлари яратиш, уларнинг иш билан бандлигини таъминлаш бўйича ҳам аниқ вазибалар белгиланди. Бу йўналишда худди илгаригидек рақамлар ортидан қувиб, номига иш ўрни яратиш эмас, балки чўқур ўйлаб, айнан опа-сингилларимиз, қизларимизга ҳар томонлама мос, муносиб меҳнат масканлари очишга эътибор қаратилаётгани муҳимдир. Шу мақсадда 2019-2020 йилларда барча туманларда сандвич-панеллардан 195 та тикув-трикотаж корхонаси ташкил этиш белгиланган. Аҳоли зич яшайдиган, меҳнат ресурслари кўп масканларда шундай корхоналар ишга туширилиши натижасида 24 мингдан ортиқ доимий иш ўринлари яратилади. Табиийки, замонавий шароитда ишлаган хотин-қизларнинг фикри ҳам, дунёқараш ҳам, оилага, ўз фарзандлари тарбиясига муносабати ҳам бошқача бўлади. Яъни, ишламайдиган аёлларга қараганда, улар ҳар томонлама фаол ва ташаббускор бўлади.

Айни бир вақтда ишлайдиган аёллар учун алоҳида шарт-шароитлар яратиш тадбирларини ҳам унутмаслик керак. Бунинг учун болалар боғчаси, озиқ-овқат ва ярим тайёр маҳсулотлар дўконлари, хизмат кўрсатиш соҳасини, хуллас, улар учун инфратузилмани ҳар тарафлама тўдан яхшилаш керак.

«Ташаббус» деган сўзнинг замирида янги фикр ва тақлиф билан майдонга чиқиш, янгиликни жорий этиш, деган маънолар билан бирга, одамларни ҳаракатга келтириш, ишлашга, яратиш ва бунёд этишга қизиқтириш, деган маънолар ҳам мужассам эканини яхши биламиз. Шу маънода, Президентимиз томонидан илгари сурилган беш ташаббуснинг аҳамияти бениҳоя каттадир. Улар барчамизга, бутун халқимизга қаратилган ташаббуслардир. Бу ҳақиқатни чуқур англаб, уларни амалга оширишда фаол иштирок этиш барчамизнинг халқимиз ва келажгимиз олдидаги муҳаддас бурчимиздир.

Қаландар АБДУРАҲМОНОВ,
Ўзбекистон Фанлар академияси академиги.

Жиноят содир бўлди...

Жигарбандини сотмоқчи эди...

Шу йил 15 май куни соат 12.05 ларда Сирдарё вилоятининг Гулистон шаҳрида яшовчи 24 ёшли А.Б. исмли аёл, опаси 30 ёшли Л.Б. билан бирга 2019 йил 13 май куни туғилган қизини Сайқал маҳалласида 2 000 000 сўмга сотаётган вақтда вилоят ички ишлар бошқармаси ходимлари томонидан қўлга олинган. Ушбу ҳолат юзасидан жиноят иши қўзғатилиб, тергов ҳаракатлари олиб борилмоқда.

Қаҳвахонада ўғрилиқ

Жорий йил 15 май куни Навоий вилоятининг Кармана туманида яшовчи 55 ёшли Г.Б. исмли аёл ИИБга мурожаат қилиб, шу йил 10 майга ўтар кечаси номаълум шахслар унга тегишли бўлган ва ҳозирда фаолият кўрсатаётган қаҳвахонасига дераза ойнасини синдириш йўли билан кириб, 10 950 000 сўм пули, умумий қиймати 19 миллион сўмлик 5 турдаги заргарлик буюмлари, ошхона идишлари, ҳаво совитгичи, видеокузатув мосламасининг хотираси, кийим-кечкалари, умумий қиймати 4 950 000 сўмлик спиртли ичимлик маҳсулотлари, «Samsung» ва 2 дон «Sony» русумли телевизорини ўғирлаб кетганлигини маълум қилган.

Қурилган чоралар натижасида ушбу жиноятни Самарқанд вилояти Пахтачи туманида яшовчи 22 ёшли К.Э. исмли аёл ва Гулистон маҳалласида яшовчи 40 ёшли Ф.Ж.лар содир этганликлари аниқланиб, улар ушланган.

Жиноят иши қўзғатилиб, тергов ҳаракатлари олиб борилмоқда.

Талончилар узокқа бора олмади

Фаргона вилоятининг Қўқон шаҳрида 2019 йил 17 май куни Учкўприк туманида яшовчи 21 ёшли Ф.М. ИИБга мурожаат қилиб, шу йил 16 май куни «Қўқон савдо комплекси»га «Samsung» мобил телефонини сотиш учун келганида 2 нафар номаълум шахс мобил телефонини 320 000 сўмга сотиб олишларини, пулни автомашинадан олиб беришни айтиб, Чортоқ кўчасига етиб келганлариде номаълум шахслардан бири юзига қўли билан уриб, мобил телефонини олиб, воқеа жойидан аширинганликларини маълум қилган.

Қурилган чоралар натижасида ушбу жиноятни Қўқон шаҳар Обировон кўчасида яшовчи 19 ёшли С.Қ. ва М.М.лар содир этганлиги аниқланиб, улар ушланган.

Ҳолат юзасидан жиноят иши қўзғатилиб, тергов ҳаракатлари олиб борилмоқда.

Икки киши ҳалок бўлди

2019 йил 17 май куни Сурхондарё вилояти Шеробод туманида яшовчи С.Ж. «Кобальт» русумли автомашинани Тошкент вилояти Янгийўл туманининг Чаманзор маҳалласи худудидан ўтувчи автомагистраль йўлида ҳайдаб кетаётган, шу йўналишда олдинда техник носозлиги сабабли тўхтаб турган «MA3-509A» русумли юк автомашинасининг ярим тиркама бортига урилиб, тўқнашув содир этган.

Натижада «Кобальт» автомашинаси йўловчилари, Сурхондарё вилояти Шеробод туманида яшаган З.М. исмли аёл ва Термиз туманида яшаган С.Х.лар жароҳатланиб, воқеа жойида вафот этган.

Шунингдек, «Кобальт» автомашинаси ҳайдовчиси С.Ж. жароҳат олиб, касалхонага ётқизилган ва машинада бўлган яна 2 нафар йўловчига касалхонада тиббий ёрдам кўрсатишга, ҳолат бўйича жиноят иши қўзғатилиб, тергов ҳаракатлари олиб борилмоқда.

Нилуфар ТУРАХОНОВА,
Ўзбекистон Республикаси ИИБ
Жамоатчилик ва оммавий ахборот
воситалари билан алоқалар
бошқармаси катта инспектори,
лейтенант.

ГЕНДЕР ТЕНГЛИКНИ ТАЪМИНЛАШДА КАСАБА УЮШМАЛАРИНИНГ ЎРНИ ҚАНДАЙ?

Самарқандда «Хотин-қизларнинг ижтимоий-иқтисодий аҳоли ва гендер тенгликни амалга оширишда касабани уюшмаларининг иштироки» мавзусида халқаро семинар бўлиб ўтди.

Ўзбекистон Касаба уюшмалари федерацияси томонидан ўтказилган тадбирда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари, Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси масъул ходимлари, Халқаро меҳнат ташкилоти, Халқаро касабани уюшмалари конфедерацияси, касабани уюшмалари умумқонфедерацияси ҳамда хорижий давлатларнинг касабани уюшмалари ташкилотлари вакиллари иштирок этди.

Семинар кун тартибидан меҳнат соҳасида гендер тенгликни амалга оширишда касабани уюшмаларининг иштироки бўйича Ўзбекистон таърибаси ҳақида маълумот бериш, келгусида Халқаро меҳнат ташкилотининг меҳнат ва бандлик соҳасидаги тенг ҳуқуқ ва имкониятларини таъминловчи асосий стандартларни, мос техник конвенциялари ва тавсияларини туپик амалга ошириш мақсадида ижтимоий музокараларни такомиллаштириш, шунингдек, бу борада халқаро таърибани ўрганиш каби масалалар ўрин олган эди. Қатнашчилар ўз мавзуларида ушбу жиҳатларга алоҳида эътибор қаратиб, мамлакатимизда тупланган таъриб ва айни пайтда олиб борилаётган ишларни қайд этди. Шунингдек, бу борада ўз тақлиф ва тавсияларини билдирди.

этилди, — дейди Ўзбекистон Касаба уюшмалари федерацияси раиси ўринбосари **Б.Маҳмадалиев**. — Меҳнатқашларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш, жумладан, хотин-қизларнинг ҳуқуқларини тўла қафолатлаш борасида яхшигина таърибга тулпанди. Буни халқаро ташкилотлар мутахассислари ҳам эътироф этмоқда. Бугунги семинарда ҳам бу борада эришган натижаларимиз билан бирга олдимизда турган вазибаларни белгилаб олиш, хорижий мутахассислар билан фикрлашиш кўзда тутилган.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси депутати Д.Файзиёва, Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси раиси ўринбосари М.Нурматова мамлакатимизда хотин-қизларнинг ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқларини таъминлаш соҳасидаги қонунчиликнинг такомиллаштирилиши, гендер тенгликни таъминлашда юртимиз таърибаси ҳақида сўз юритди.

Ўз навбатида, Халқаро касабани уюшмалари конфедерацияси эксперти Года Невераускайте, Халқаро меҳнат ташкилотининг ижтимоий масалалар бўйича мутахассиси Жасмина Папа дунёда ва минтақада гендер тенгликни таъмин-

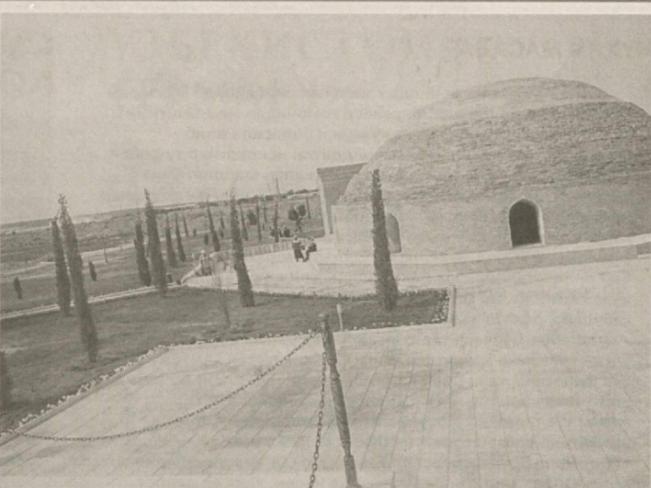
лашда халқаро касабани уюшмалари конфедерациясининг позицияси, ижтимоий ҳимоя сиёсати гендер аспектлари бўйича фикрларини билдирди.

Хусусан, Жасмина Папанинг қайд этишича, айни пайтда дунё миқёсида эркаклар ва аёллар ойлук машии ўртасидаги фарқ 20 фоизни ташкил қилади. Бунинг асосий сабаби аҳолининг заиф қатлами етарлича ижтимоий ҳимояга олинмагани, аёлларнинг рўзгор ишларига кўпроқ аралашиб қолиши, кўп вақтини фарзанд тарбияси, оила юмушларига ажратиши билан боғлиқ. Ноформал ишда фаолият юритаётганлар ҳам кўпроқ хотин-қизлардир. Бундай ҳолатларнинг олдини олиш учун норасмий ишга жалб қилинганларнинг ижтимоий ҳимоясини кучайтириш, гендер тенгликни таъминлаш механизмларини такомиллаштириш, миллий талабларни эътиборга олган ҳолда оиладаги масъулиятни тенг тақсимлаш масалаларини рағбатлантириш лозим.

Семинар якунида билдирилган фикрлар асосида тавсиялар қабул қилинди.

Г.ҲАХАНОВ,
ЎЗА муҳбири.

Уйимизда қорамол, қўй, товуқ боқамиз. Ким бизга нима бераркин, деб кутиб ўтирмаймиз-ку.

ИСЛОҲОТЛАР ТАҚДИРИ ҲУДУДЛАРДА ҲАЛ БЎЛАДИ

Бухоро вилоятининг Қоровулбозор туманига етиб борганимизда кўёш борлиқни қиздира бошлаганди. Ҳарорати вилоят марказидан бирмунча фарқ қилувчи туманда қурилиш, бунёдкорлик ишлари қизғин. Туман ҳокимлигида ҳоким ўринбосари, хотин-қизлар кўмитаси раиси Шарофат Йўлдошева кутиб олди. Салом-алиқдан сўнг мақоламизга асос бўлувчи манзилларга отландик...

Намунали янги кўп қаватли уйлар атрофи озода, саришта. Дарахт кўчатлари ҳали ёш бўлгани учун соя-салқин жойлар кам. Кўп қаватли уйнинг биринчи қаватида ноғиронлар аравачаси учун махсус ускуна (пандус) ўрнатилган. Кираверишдаги ўнг эшиқдан ёшлари 60 дан ошган аёл бизни кутиб олди ва ичкарига бошлади. Икки хонали уйнинг биттаси тикувчилик қилиш учун жиҳозланган. Атрофга бир-бири учун тақроламайдиган турли бичимдаги либослар илинган. Уларни 2-гуруҳ ноғирони Нафиса Бекниёзова тиккани эса янада қувварли.

Узоқ вақтдан маъсуманинг барча орзулари амалга ошишига тилак билдириб, файзли хонадонни тарқ этдик. Кейинги манзил «Бўзачи» маҳалласи бўлди. У ерда маҳалла раиси, туман Кенгашидаги Ўзбекистон ХДП гуруҳи аъзоси Гулнора Нарзиёва ҳамда бир гуруҳ хотин-қизлар бир тадбирга ҳозирлик қўраётган экан. «Обод қишлоқ» дастури асосида қайта қурилатган маҳалла биносининг ҳовлиси гулзор қилинган. Ана шундай манзара ичида бир гуруҳ қизлар овози эшитилди. Шеърхонлик қилаётган ўқувчилар бизни кўриб салом беришди. Ватан, она, аёлини мадҳ этувчи шеърлар ўқилди. Депутат ёшларга китоб тарқатди.

— Аввал 4 акам ва уларнинг оиласи билан бир ҳовлида яшардик, — деди Нафиса Бекниёзова. — 2016 йилда туман хотин-қизлар кўмитаси кўмағида имтиёзли кредит эвазига уй олдик. Тикув машинаси ҳамда ноғиронлик аравачаси беришди. Онам билан бирига яшаймиз. Қўлим меҳнатда, юрагимда ниятларим кўп. Қўлим-қўлларим кирди ёнимга, ўзим ҳам сайр қилиш учун кўчага чиқиб тураман. Тикув машинаси эса овуқчогим. Ҳам пул ишлаб толаман, ҳам янги либосни кийган кишини кўриб, қувониб кетаман. Биз билан сўхбатда кўларини ердан

Томорқасида иссиқхона ташкил этган, кўенчилик, паррандчилик билан шуғулланаётган уй бекаларининг даромадлари билан қизиқдик. Айтишларича, улар бир иш билан чегараланиб қолмайдилар. «Уйимизда қорамол, қўй, товуқ боқамиз. Ким бизга нима бераркин, деб кутиб ўтирмаймиз-ку. Мавсумий ишларга ҳам улгураемиз. Қўзим, ўғлим ва келиним билан 1,5 сотихга имтиёзли кредит эвазига иссиқхона қилиб, помидор эдик. Ҳосилимиз яхши. Даромадига қараб, келаси йил

Қоровулбозорда бир кун

ишимизни яна ҳам кенгайтирмоқчимиз», деди Лутфия Мухидова.

Маҳалла биносига кирганимизда бир аёл маълумотнома олиш учун келди. Уни ҳам сўхбатга қорладик. Узини Гулсара Наврўзова, деб таништирган аёл аввалига гапирди. Фарзандлари ҳақида сўраганимизда жим турмади.

— Тўғисини айтсам, турмушим осон кечмади, — деб гап бошлади у. — 2005 йилда туғилган ўғлим ноғирон. У доимий парвариш, қаровга муҳтож. Уйимиз томондан чакка ўтиб турарди. Эшик ва дераза ойналари йўқ эди. Туман ҳокимлиги ва саховатли инсонларга раҳмат. Таъмирлаб беришди.

Турмуш ўртоғимнинг тоғгани кўчада йўқ бўлади. Шу боис ҳам ишлаб, ҳам рўзгорга қарашимга тўғри келади. Пешона экан, болаларим отасиз қолмасин, деб сабр қилаяман. 11 ёшли қизалогим анча ёрдамчи бўлиб қолган. Иш билан банд бўлганимда у акасига қараб туради. Мана ҳозир ҳам қизим акасига қараб қолди. Мутасаддилар мавсумий ишга олишяпти. Шунга маълумотнома учун келгандим. Ноғиронлик нафақаси олардик. Бундан буён маош ҳам оламан. Рўзгорим бут бўлади. Она учун болаларининг фаровонлигиндан муҳимроқ хурсандчилик бўлмас керак...

Узи емай едириб, қўйналса ҳам, жигарбандини бағридан қўймайдиган Гулсара Наврўзова каби оналар ҳаётини, умрини фарзандига бағишлайди. Уларнинг тўтган йўли барчага ўрнак бўлишига арайди. Ана шу йўлар билан «Бўзачи» маҳалласидан узоқлашдик. Қайта қўлимиз қолганини кўриб, хотин-қизлар кўмитаси раиси Шарофат Йўлдошева гап бошлади:

— Ҳокимиятга ишга келганимизда мазкур вазифанинг масъулиятини тушунардим, аммо бошдан ўтказиб кўрмагандим. Ҳар кун ишлаб опа-сингилларимиз билан қўришамиз, сўхбатлашамиз. Эрта тондан кенгача, баъзан ярим кечасигача ишлаймиз. Буни кимдир мажбурлаганидан ёки қўрқанимиздан эмас, зиммамиздаги масъулиятни тўлақонли бажариш, одамларнинг ишончини оқлашга бўлган иштиёқ сабабли қиламиз. Давлат раҳбари ҳаловатсиз ишлаб турган бир вақтда бизга дангасалик ярашмайди. Айниқса, ўзингиз кўргангиздек, хотин-қизларнинг қисмати, гўдақлар тақдирини ҳаловатингизни ўғирлар экан.

Тўғри, ҳали кўп иш қилмадик. Олдинда турган вазифалар бисёр. Лекин ҳаракат бор, ҳамкорлик бор. Масалан, туман аҳолиси бандлигига алоҳида ҳисса қўшган Қоровулбозор туман Кенгашидаги Ўзбекистон ХДП гуруҳи аъзоси Фаруҳ Бекмирзаевни олайлик. Ёш бўлишига қарамаддан, бугун уни барча танийди. Саховатпешалиги, ишбилармонлиги билан аҳоли ҳурмати ва эътиборига эришган. Айни пайтда йирик бир лойиҳанинг асосини булган. Мана бу қурилатган (автомобиль ойнасидан ташқарини қўрсатади) масжиднинг бош ҳомиysi. Бир неча юз миллион сўм маблағ эвазига қад ростилаётган бу маскан туманимиз аҳолисини янада бирдамликка қорлади. Ишчиларга оқват тайёрлаш учун оилалар навабга туришяпти. Бундай аҳилчилик одамга куч беради.

Шарофат опа депутат билан ҳамкорликдаги тадбирлар ва лойиҳалар ҳақида

гапирди. 120 нафардан ортиқ одамни иш билан таъминлагани, туман экспортидаги катта ҳиссаси барчанинг эътирофига сазовор бўлаётгани таъкидлади. Сўхбатимиз депутат ташкил этган иссиқхонада давом этди.

— Айни пайтда бизга яратилган қўлайлик ва имкониятдан фойдаланиб, ишимизни янада кенгайтирмоқчимиз, — деди Фаруҳ Бекмирзаев. — Яқинда Россия билан ҳамкорликда инвестиция олиб кирдик. Меваларни қуриштириб, хорижага экспорт қилиш ниятидамиз. 9 гектар ташландиқ ерга 200 миллион сўм маблағ сарфлаб, минг машина тупроқ ташлаб, ишлов бердик ва кузги экин учун тайёрлаб қўйдик. У ерда бодринг ва помидор учун Корея технологияси асосида энергия тежамкор иссиқхона барпо қилинади. Яна 100 та янги иш ўрни яратмоқчимиз. Партияимиз электорати бўлган хотин-қизлар, ишсиз ёшларнинг бандлигини таъминлашга ҳисса қўшсақ, эҳтиётманда қишлоқларга кўмак бера оламиз, одамлар биздан рози бўлади. Бу эса ишимиздаги барака ва самарадорлиқни янада оширади.

Сўхбатимиз орасида депутат мақтанишни ёқтирмаганини айтди. Халқнинг дуоси билан унинг-ўсаётганини таъкидлади. Катта-катта лойиҳалари, режаларини биз билан ўртоқлашди. Фақат депутатнинг илтмосига кўра, буларга кўп тўхталмаймиз. Унинг фикрича, қилинган ишларни айтиш унинг баракасини ўчириб, савобини қамайтиради экан...

Ҳа, мақола аввалида тўхталмагандим. Лекин энди айтмасам бўлмайди. Буюк Ипақ йўли каровни Қоровулбозор тумани-

дан ҳам ўтган экан. Туманга кирвераришдаги Сардоба эса бунинг исботи саналаркан.

— Тарихдан маълумки, сардобалар Буюк Ипақ йўлининг ёқасида қурилган, — деди фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари фаолиятини мувофиқлаштириш бўйича Қоровулбозор туман кенгаши раиси ўринбосари Нарзулло Маҳмудов. — Сардоба сўзи форс тилидан олинган бўлиб, «сард» — совуқ, «об» эса сув маъносини англатади. Демак, ушбу иншоот сувни сақлаш учун хизмат қилган. Мазкур сардоба 16 асрда Абдуллахон ҳукмронлиги даврида қурилган. Унинг 3 та эшиги бўлиб, ҳовуз кенглиги 15 метрни ташкил этади. Афсуски, мана шундай тарихий обида бир неча йиллар давомида қаровсиз қолган. Айни пайтда давлатимиз томонидан ажратилган катта маблағ эвазига таъмирлаш ишлари олиб борилмоқда. Шукрлар бўлсинки, қадимжолар, зиёратгоҳлар обод бўлиб, моддий меросимиз қайта тикланмоқда. Ўз навбатида бу ишлар туризмини ривожлантиришга катта ҳисса қўшади.

Режалаштирилган ишларни тугатиб, соатга қараганимда кеч тушиб қолган эди. Кун бўйи мен танишган инсонлар, қадимим етган жойлар, хилма-хил тақдирлар ҳақидаги таассуротлар анчагача ҳавлимдан кетмади. Эртанги режалар ҳақида ўйлар эканман, янги манзилда мени кутаётган англичанларни тасаввур қилиб уйкуга кетдим...

Зилола УБАЙДУЛЛЕВА, «Ўзбекистон овози» мухбири.

Генералнинг фожиаси

Ушбу мақолани эълон қилишдан олдин узоқ мулоҳазаларга бордик

...Ун тўққизинчи аср низоҳида ўлкамизга келган швед олими ўзининг «Осиё юраги» номли китобидида шундай ёзди: «Жўрабекнинг билим доираси гоятда кенг, ҳарбий билимларни пухта эгаллаган. Жўрабекнинг меҳмондўст уйда яшаганимда у менга ҳикоя қилиб берган, бошдан кечирган саргузаштлари, тарихий ҳоли мисли Шарқ эртакларидай сехри эди».

Оврупалик олимни шарқлик илк генераллардан бирининг ажабтовор ҳаёт йўли беҳуда изиктириб қолмаган. Генерал Жўрабек аслида ким эди? Одатда эртаклар яхшилик билан тўғайди, қаҳрамон муроду мақсадида етди. Бизнинг қаҳрамонимизчи? Бу саволга жавоб тарихида Жўрабекнинг ҳаётини бир қатор иқтибослар келтирамиз.

Кенгаз уруғидан бўлган Жўрабек ўз даврининг саводли, шиқоатли ва айнан юқори табақа вақили бўлгани боис Бухоро амричилиги тасарруфидида Шахрисабз бегилиги ҳокими вазифасида ишлаганди. Амриликда солиқларнинг қўлпиги қора халқ учун доимо уйқаб келтирган. Ноҳақликка чиқолмаган одамлар исиблар қўлдан олишга боришган. Ана шундай гоят оғир ва мураккаб шароитда элга бош бўлиш осонмас.

1870 йилда ўлкамиз мустамлакага айланганда бошланди. Тошкент, Самарқанд, Бухоро каби шаҳарлар бирин-кетин эгалланди. Истиқлоннинг осон амалга ошишига амрилик ва хонлик қўшинларининг бирлашмагани, ипидийи қўроллагани, замонавий қўроллар етимаҳасили асосий сабаб бўлган.

Бухоро амрири ўзини Чор Русияси вассали деб тан олиши Шахрисабз ва Китоб бегилигидаги ватанпарвар инсонлар норозиликни келтириб чиқарди, улар қўлда қўрол билан ўз тупроқларини ҳимоя қилишга отландилар. Ана шу лаҳзаларда Шахрисабз беги Жўрабек тарих сахнасига миглий қаҳрамон бўлиб чиқди, у катта қўшин тузиб, ёнга қарши курашга отланди. Аммо, кучлар ва имконлар тенг эмасди. Генерал Абрамов кўмондон бўлган, замонавий ўқотар қўролларга эга боқинчилар қўшини Жўрабек қўшинини мағлуб этади. Жанг майдонидида енглиши бу тўла мағлубият дегани эмасди. Ҳали худуддаги энг йирик ҳисобланган Қўқон хонлиги забт қилинмаганди. Жўрабек дўсти ва сафдоши Бобобек билан янгитдан қўшин

Генерал Жўрабек кутубхонасига тегишли бу китоб яқинда бир архивдан топилди.

Генерал Жўрабек

тузиш ниятида Қўқон хони Худоёрхон хузурига боради. Ўз салтанатини қай йўл билан бўлмасин сақлаб қолиш ҳаракатида бўлган Худоёрхон боқинчилар билан иштилофга бормаслик учун Жўрабекни уларга ушлаб беради. Ҳарбий ҳимоя қилишга бел болаган Жўрабекни Туркистон генерал-губернатори фон Кауфман алоҳида иззат билан маҳкамасида эмас, хос қорбоғида қабул қилади. Сўхбат орасида қисмати шу йўсин кетишини кутмаган, боқинчиларга банди бўлган Жўрабекка: «Миллатдошларинг сени сотишди, улардан аламингни олмайсанми?» деб Кауфман ўз таклифини билдиради ва айни шу нуктадан Жўрабекнинг иқкинчи, яъни фожиали ҳаёти бошланади...

Ҳарбий салоҳиятга эга, дунёвий сийасатдан бохабар Жўрабек ноилоҳ қолиб, бу таклифга рози бўлади ва Чор Русияси армиясига хизматга киради. ...Ҳарбий архивларда Жўрабекнинг ҳарбий хизмати ҳақида талайгина маълумотлар сақланмоқда. Унга 1882 йили рус армияси полковниги, 1901 йилда эса генерал-майор унвонлари берилган.

У ҳарбий бўлинмаларга кўмондонлик қилиб, Самарқанд, Қўқон, Ўзган, Хўжанд каби шаҳарларга ҳарбий юришларда қатнашган. Узини тутиб берган Худоёрхондан шу тахлит ўқини олмоқчи бўлган шекилли...

1905 йил 9 январда Чор Русияси пойтахтида рўй берган ва тарихга «Қонли яқнаб» номи билан кирган воқеадан кейин Тошкентда ҳам боқинчи салтанат сийасати қарши норозилик ҳаракатлари бошланган. Булар иш ташлашлар, рус маъмуриларига оқидан очик буйсунмаслик ҳаракатларида кўринади.

1905 йил 29 декабрь кўни Тошкентда жуда катта норозилик йиғини бўлиб ўтади. Чоризм сийасати қарши бўлган ўн минглаб кишилар қаршида генерал Жўрабек ҳам сўзга чиқади, зўлган оддий одамларни оғир аҳволдан қутқариш кераклиги ҳақида кескин фикрларни кўриради.

Чор маъмурилари учун генерал Жўрабек ҳамма вақт ишонсиз одам бўлган. Сийсий вазият тарангланган вақтда оддий одамларни исёнга кўтариш, ўлкада озорлик ҳаракатини бошлаш юксак салоҳиятга эга бўлиб қўрилган кўлидан келарди. Генерал Жўрабек ана шундай камдан кам инсонлардан бири эди.

Демак, ҳеч иккиланмай айтиш мумкинки, жасур генералнинг «орадан кўтариш» масаласи юқори доираларда кўриб чиқилган ва 1906 йилнинг 24 январидан 25 январга ўтар кечаси уюштирилган қўтиликнинг ҳаётига нукта қўйган.

У сирли равишда бир тўда қўтилар қўлида ҳалок бўлган. Туркистон генерал-губернатори изларини яшириш учун «Марҳумнинг душманлари йўқ эди ва қўтилик шўҳасиз талончилик мақсадида қилинган» деган баёнот билан чекланади. Ҳатто вақтқи навшларда қўтилар

қўлга олингани, улар устидан тергов бошлангани, тез орада суд бўлиши ҳақида хабарлар босилади. Аслида ҳеч қандай суд жараёни бўлмади, ҳеч ким жавобгарликка тортилмади. Жўрабекнинг яқинлари маъмуриларга неча қара эъган арizasлари жавобсиз қолдирилади...

Масаланинг яна бир томони бор: рус маъмурилари ўз қўлимларини яшириш учун генерал Жўрабекнинг қабри устига мақбара ҳам тиклашади.

Кейинчалик генерал қабри яқинига бошқа қишлоқ ҳам дафн этила бошланди. Шу тарихи Жўрабек қабристон пайдо бўлади, ёнида масжид ҳам қурилади.

Ўтган бир асрдан ортиқ вақтда генерал Жўрабек қабри устига тикланган мақбарани қўччилик зиёрат қилишга келарди, вилоятлардан ҳам кишилар келишарди, аммо...

2015 йили рўй берган табиий офат оқибатида масжид тамомилан ёниб кетди. Генерал қабри устига қурилган мақбарага зиён етмади. Шу йилнинг ўзида ёнган масжид қайта тикланди. Шу қайта тиклаш жараёнида Жўрабек қабри устидаги мақбара эскилиги учун, қайтадан қурилади, деган баёнотда бўлиб ташланди. Қабр ҳам йўқ бўлади.

Ораддан тўрт йил ўтаётки, мақбара ҳамон қайта тиклангани йўқ. Нима учун, деган саволга ҳеч ким аниқ жавоб бера олмади.

Фикримизча, ўлкамизнинг зиддиятли даврида сийсат майдонига чиққан, тарихимизда ном қолдирган шахс қабрига эътибори бўлсақ, бундан ҳеч кимга зиён етмайди, деб ўйлаймиз.

Содиқ МҲММОНОВ, тарих фанлари номзоди.

ТАҲРИРИЯТДАН: Ушбу мақолани эълон қилишдан олдин узоқ мулоҳазаларга бордик. Мутахассис олимлар билан маслаҳатлашдик. Тарихий шахсларнинг мураккаб ҳаёт йўли ҳақида эҳтиёткорлик билан фикр юритиш кераклигини аналлаган ҳолда, ушбу мақолани биз бир мақсад билан чоп қилмоқдамиз. Бу ҳам бўлса, тарихга ҳурмат билан қараш, тарихий шахсларга бугунги нуктадан назардан эмас, ўша замон ва сийсий вазиятни ҳисобга олиб баҳо бериш керак, деб ўйлаймиз. Шундан келиб чиқиб, генерал Жўрабекнинг қабри ва унинг маънавий мероси атрофида бўлаётган турли тушуновчиликларга мутасаддилар аниқлик киритишини, маҳалла аҳлининг истаклари инобатга олинишини мақсадга мувофиқ, деб ҳисоблаймиз. Марҳум генералнинг қабри устига қурилган мақбарани қайта тиклаш, унинг китоблари қаврда, қимда сақланганлигига аниқлик киритиш жуда кўплаб саволларга жавоб бўлишига ишонамиз.

Эълон «Шўртан газ қилиш МАЖМУАСИ» МЧЖ

ишлатилган люминесцент лампаларни хавфсиз зарарсизлантириш фаолияти билан шуғулланувчи ташкилотлар ўртасида, 2019 йилда ҳосил бўлган ишлатишга яроқсиз (куйган) люминесцент лампаларни ўрнатилган тартибда зарарсизлантиришни амалга ошириш учун очик танлов савдолари ўтказилишини маълум қилади.

Очиқ танлов савдоларида иштирок этувчилар қуйдаги ҳужжатларни тақдим этишлари лозим:

- 1. Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси томонидан, люминесцент лампаларни зарарсизлантириш (демеркуризациялаш), яъни утилизация қилиш ишларини амалга ошириш учун берилган махсус рухсатнома.
2. Экологик ва санитария-гигиена экспертизасидан ўтган зарур технологик асбоб-ускуналарга эга бўлган, симобли чиқиндиларни зарарсизлантириш (утилизация қилиш) ишларини амалга оширувчи юридик ташкилот бўлиши шарт. Тегишли ҳужжат нусхаларини тақдим этади.
3. Ишлатишга яроқсиз люминесцент лампаларни олиб кетишга махсус транспорт воситаси мавжудлиги.
4. Зарарсизлантириладиган лампалар бўйича тижорат таклиф (нархлар калькуляцияси).

Тижорат таклиф қуйдаги манзилда қабул қилинади:
Қашқадарё вилояти, Ғузур тумани, Шўртан кўрғони.
Телефон: (0375) 552-41-21
Факс: (0375) 552-40-16
Эл.почта: sgcc@sgcc.uz

Менда таклиф бор

Самарқанд ҳокими Баҳодир Ялангтўшбийнинг тарихий хизматлари Ёки Регистон майдонидаги Шердор, Тиллакори мадрасаларини қурдирган бунёдкор ҳақида нималарни биламиз?

Маълумки, Самарқанд соҳибқирон Амир Темури даврида илм-фан, маданият ва санъат маркази бўлган. Мирзо Улуғбек ўз ҳукмронлиги даврида илм-фан ривожига алоҳида эътибор қаратиб, салобатли мадраса, унинг ёнида карвонсарой қурдиради. Регистон майдонидаги илк муҳташам мадраса шу тарих «Мадрасаи олия» номи билан машҳур бўлган ҳамда бу илм даргоҳида дунёнинг турли бурчақларидан келган илми толиблар таҳсил олган. Бу иншоотлар қаршисида қурилган улкан гўмбазли сўфийлар хонақоси эса ҳудудда тасавуф таълимоти-нинг ривожланишига, илмий-назарий жиҳатдан мукамаллашувиغا хизмат қилган.

Даврлар ўтиши билан Регистон ҳудудида қурилган иншоотлар нурай бошлагач, Самарқанд ҳокими Ялангтўшбий Баҳодирxon (1576-1656 й.) 1619-1638 йилларда ўз маблаг ҳисобига Улуғбек мадрасаси қаршисида ўз номи билан аталган, ҳозирда Шердор номи билан келтирилатган мадрасани қурдиради. Орадан ўн йил ўтган, унинг ёнида жойлашган карвонсарой ўрнига эса 1649-59 йилларда Тиллакори мадрасасини тиклайди. Шердор мадрасаси тўрт бурчакли шаклда қурилган, ҳовлиси икки қаватдан иборат бўлиб, 52 хужрани ўз ичига олади. Тиллакори мадрасасида катта масжид жойлашган, унинг тўрида мусулмон одатига кўра, қиблага қарата мармар меҳроб, ўнг тарафида эса садаф эшиги билан минбар қурилган. Бу ерда мадраса талабалари ва маҳаллий аҳоли ибодат қилишган.

Ўзбекиларнинг олчин уруғидан бўлган Ялангтўш Баҳодирxon, шунингдек, Абдулқалим исмини ҳам қўллаган, расмий ҳужжатларда эса Низомуддин Ялангтўшбий Оталиқ номи билан ёриқ бўлган. Отасининг номи Бойхўжа бўлиб, нақибандия тарикатининг таникли сўфийси Хўжа Ҳошим Даҳбедийнинг муриди бўлган. Ялангтўш Баҳодирxonнинг ўн фарзанди — Ик-лимабону ва Ойибий исмли қизлари ва отасидан 6-7 йил илгари ва-фот этган Бойбек исмли ўғли бўлган. Ялангтўш Баҳодир ўзи қурдирган Шердор мадрасасига 1619 йили ўз номини ёзиб қолдирган: «Муҳандис гўмбаз аркини тасвирлаганда кук хайратдан ҳилолни бармоқ каби тишлаб олди, унинг асосчиси Ялангтўш Баҳодир бўлганлиги учун ҳам, қурилиш йили «Ялангтўш Баҳодир» деб номланди». Бундан англаштиради, мадрасанинг дастлаб номи «Ялангтўш Баҳодир» мадрасаси бўлган.

Шердор мадрасаси пештоқиқа чизилган ок оҳуни қулаётган қизғин рангли шер, кўли доира шаклидаги кўш тасвирларида ботиний маънолар мужассам бўлиб, буржларга кўра бахтли келажакка, абجد ҳисобида Ялангтўш Баҳодирxonга ишора қилинади ва шу билан бирга мадрасанинг қурилиши бошланган йилни кўрсатади.

Ўтган асрнинг буюк маърифатпарварларидан Махмудхўжа Бехбудий

Расмда: Самарқанд ҳокими Баҳодир Ялангтўш Шердор мадрасаси қурилишида. Рассом Аҳмад Умаров.

«Ойна» журналида Шердор мадрасаси тўғрисида шундай ёзади: «Пештоқнинг хорийий жаҳонинда меҳробнинг икки тарафини бир-бирига муқобил икки шер (арсон) шаклини мусаттаҳ чиний ва қошилар ила арслон рангида мулаван тасвир қилингани учун Мадрасаи Шердор аталибдур. Арслон нақшасининг асари бу кунда ҳам маълумдур. Мадраса ва миноранинг бошқа жиҳатларида тасвир йўқ ва аксарият ила оят ҳадис ва тарихи абётни мармарларга музоийқланган ва қоши мулаван чинийлар ила ёзилгандур. Мадраса минора ва куб-беганнинг бутун сатҳини араб, эрон, ҳинд услуби нақшоси узра мулавуи чиний ва рангоранг қоши ила ниҳоят нафис суратда нақшлангандурки, тўрт аср бўлган бўлса ҳам қошилар офтоб ва ой нурини акс этдурар ва кўзни қамашдурар.»

Регистон ансамблининг яратилишига брш бўлган Ялангтўш Баҳодирxonнинг ҳаёти ва фаолиятига доир мавжуд материаллар жуда кам. Тарих дарслиқларида унинг асосан Самарқанддаги ҳокимлик фаолияти, Шердор ва Тиллакори мадрасаларининг қурилишида бош-қош бўлганлиги ҳақида қисқача маълумот бериш билан чекланиб қолган. Яна бошқа манбаларда XVII асрда Марказий Осиё халқлари ҳаётига улкан ҳавф солган жунгорлар ҳужумини бартараф этишда ҳал қилувчи роль ўйнаганлиги эътироф этилади.

Ялангтўшга аштархонийлар даврида мамлакат ижтимоий-сиёсий ҳаётида ўзига хос юкори ўрин эгаллаган зодагонлардан бири бўлган отасининг ўша даврдаги нақибандийлик тарикати етакчилигидан бўлган Махдуми Аъзам авлодлари шоғирд бўлиши келгусидаги фаолияти учун бир қатор имониятларни яратиб берган. Ялангтўш ёшлигидан Бухоро ҳукмдори Динмуҳаммад эътиборида бўлади

ва ўша ердаги мадрасада диний, дунёвий ва ҳарбий соҳаларда таҳсил олади. 1593 йилда олчин уруғи бийи эътиборини берганда у ўн етти ёшда эди. Аста-секин сиёсий давраларга кириб бораётган Ялангтўш 1611-1612 йилларда Вали Муҳаммадxon ва аштархонийлар ҳукмдори Имомқулиxon ўртасидаги зиддиятларга аралашиб қолади ва Имомқулиxonнинг қўллаши туфайли 1612 йилда дастлаб Самарқанд амири ва кейинроқ оталиқ макомига эришади.

Ўз қўшини, бойлигига эга бўлган Ялангтўш Бухоро хонлигининг ҳарбий ҳаракатларида фаол қатнаша бошлаган ва теъда шухрат қозонган. 1623 йил ва 1631 йилда форс қўшини Балх вилояти устига юриш қилганда Балх ҳокими Надр Муҳаммадxonга ёрдам берган. Надр Муҳаммадxon Имомқулиxon ўрнига тахтга ўтиргач, Ялангтўшга Қобул атрофидаги бир қатор қабилаларни инъом қилган. Кейинчалик улар ўртасида низо чиқиб, бу жанжаллар туфайли Абдулазиз хон сифатида тарих саҳнасига кўтарилган ва Надр Муҳаммадxon тарафидан турган Шоҳжаҳон қўшини билан тўқнашди. Бу жангда Ялангтўш Балхни қайтариб олишда фаол қатнашган.

Унинг бундан кейинги фаолияти жангу жадаллар ичида кечди. Имомқулиxon аскарларида бош бўлиб, Тошкент ва Туркистонни эгаллайди, Эсимхон, Турсун каби султонларга қарши кураш олиб боради. Тошкентни турли хил босқинчилардан ҳимоя қилади.

Бу даврда Марказий Осиё халқлари бошига улкан ҳавф таҳдид солиб турарди. Мазкур ҳудуддаги давлатларнинг географик, иқтисодий жиҳатдан қулай шароитида жойлашганлиги, бойлиги кўпдан Шарқий Туркистоннинг шимолий қисмида яшовчи жунгорларни қизиқтириб келарди. Улар Еттисув ва Сирдарёни босиб олиш орқали рус

ўлкалари ва Марказий Осиё билан боғловчи савдо йўлларига эгаллик қилиш билан келгусида бошқа юртларга ҳарбий юришлар бошлаши кўзда тутардилар. Шу боис XVII асрнинг иккинчи чорағида ҳозирги Қозоғистон ҳудудида Хитойнинг гарбий ерларидан келган жунгорларнинг босқини кучаяди.

Қозоқ бийлари ўзбек ҳукмдорлари билан бирлашиб ташқи душманга қарши курашиш йўлини тутишади. Қозоқ хонларининг тарафини олган Ялангтўш Баҳодирxon 1640 йили 10 минглик қўшини билан жунгорларга ҳужум қилиб, уларни ортига чекиншишга мажбур қилади, бироқ ўз ерларига қайтиб борган қозоқларнинг тинч ҳаёти узоққа чўзилмайди. Самарқандлик жасур жангчиларнинг юртига қайтиб кетгани билан жунгорлар хони Ботур хунтайжи катта қўшин билан қозоқлар устига ёпирилиб келади, Еттисув ерларига чўзилган бўлган жунгорлар ҳукмронлиги остига ўтади.

Бу сафар ҳам Ялангтўш Баҳодирxon мукамал даражада қуролланган самарқандлик 30 минглик қўшин билан қозоқ қардошларга ёрдамга отланади. Чимкент ёнида бўлган катта тўқнашувда Самарқанд қўшини голиб келиб, жунгорларни ҳозирги Алматы ҳудудлари қадаҳ улқотиришади. Уларнинг омон қолган қисми қозоқлар томонидан йўқ қилинади. 1643 йили хунтайжи Эрдона Ботур босқинчилигидаги жунгорлар

қўшини қайтадан Дашти қитқоқ ерларига бостириб келади. Орбўлоқ дарёси ёнида жунгор қўшини билан қозоқ хони Жаҳонгир (Жангир) қўшинлари ўртасида аёвсиз жанг бўлиб ўтади. Савашнинг авж палласида Ялангтўш Баҳодирxon 20 минглик қўшин билан қозоқ қардошларга ёрдамга етиб боради, душман қўшинининг ортидан қақшатиқ зарба бериб, уруш тақдирини ўз фойдасига ҳал қилади.

Бу шонли ғалабага атаб Қозоғистонда турли тадбирлар, халқаро конференциялар ўтказилиб, унда қозоқ халқининг мардонвор ғалабаси мадҳ қилинади. Афсуски, бу жангда муҳим ўрин тутган жасур ўзбек саркардаси Ялангтўш Баҳодирxon ва у бошқарган қўшин хизматига ҳар вақт етарли ва ҳаққоний баҳо берилмади. Тарихчиларимизнинг аксарияти эса Ялангтўш Баҳодирxonнинг жанговар саркарда сифатида ўзбек, қозоқ, қорақалпоқ каби халқларни жунгорлар босқинчилигидан асраб қолишда кўрсатган фидойиликларини яхши билишмайди ва бунга эътибор ҳам қаратишмайди!

Кейинчалик Ялангтўш форсдаги ҳукмрон туркий сулолага қарши юриш қилиб, Машҳад ва яна бир қанча шаҳарларни эгаллайди, Амир Темури йўлини тутиб, қўллаб уста-хунармандларни Самарқандга олиб келади, умрининг охиригача Самарқанд заминининг гуллаб-яшнаши, илм-фан ривожига, халқ ҳаётининг фаровонлигига йўлида хизмат қилади, мадрасалар қурдиради. Шарқ гавҳари бўлган Регистон ансамблини ҳозирги кўринишига олиб келади.

Ялангтўш Баҳодирxon Марказий Осиё ҳудудида яшаётган халқларни, жунгорлар ҳужумидан асраб билан мамлакатларни вайронликдан, қирғинлардан хунрезликлардан асраб қолган. Бу унинг Марказий Осиё халқлари олдидики жаҳоншумул хизматидир.

Унинг бадиий сиймоси қозоқ халқ озаки ижодида Жалалтос Баҳадур Сейтқули деб номланиб, жангчи ҳоким қарамонликлари ҳақида турли афсона ва ривоятлар яратилган. Айни вақтда Қозоғистонда Ялангтўш Баҳодирxonга атаб ўз ҳайкал ўрнатилган. Қозоғистоннинг бир қатор шаҳарлари, жумладан, Алматы, Семипалатинск, Павлодар, Қизил Ўрда шаҳарларининг марказий кўчалари Ялангтўш Баҳодирxon номи билан аталаб келинмоқда.

Менгиз таклифим шундан иборатки, Самарқандда ер юзининг сайкали бўлиши ноҳир тарихий ёдгорлик — Регистон мажмуини тиклаган ва бунгунча дунё аҳлини хайратга солиб келатган мадрасалар асосчиси Ялангтўш Баҳодирxonга шу майдонда ҳайкал тиклаш, унинг ёнида мемориал уй-музейини яратиш, Самарқанд ҳаққўчаларидан бири ва истироҳат қотбоғи Ялангтўш Баҳодирxon номи билан аташ вақти келди.

Эркин МУСУРМОНОВ,
Самарқанд давлат университети
доценти.

«Тиллакори мечити (мадрасаси) ўзбекларнинг олчин уруғидан бўлган Ялангтўш Баҳодир томонидан 1618 йили қурилган. Шердор мечити (мадрасаси) 1616 йили қурилган. Регистонда турган учала мечит (мадраса) ҳам энг улугвор саналади.»

«Мечит ва мадраса Тиллакори 1647 йили ўзбекларнинг олчин уруғидан бўлган Ялангтўш Баҳодир томонидан қурилган. Тиллакори га тўғри бурчак остида ўнг томонда Шердор мадрасаси жойлашган бўлиб, у 1618 йили ўша амир Ялангтўш томонидан тикланган.»
(Рус тарихчиларининг асарларидан.)

РЕКЛАМА

ЗАВОД «КРАНЫ И СПЕЦТЕХНИКА»

ПРОИЗВОДИТ И РЕАЛИЗУЕТ ПОД ЗАКАЗ:

ГАРАНТИЯ 1 ГОД

- ▶ Автокраны — 16, 25, 32, 50 т.
- ▶ Краноманипуляторы — 3, 5, 10 т.
- ▶ Ямобуры.
- ▶ Автовышки — 11, 18, 22, 28, 31м.
- ▶ Самосвалы — 3Т, 4.5Т, 9Т.

Адрес: Республика Узбекистан,
г. Ташкент. Тел./факс:
(+99871) 262-97-78,
(+99871) 262-23-61. Моб.: (+99890)
188-15-33, (+99890) 187-52-05.
E-mail: cst2008@mail.ru Web-site:
www.avtokran.uz, www.krantas.uz

Хизматлар лицензияланган.

O'ZBEKISTON OVOZI

MUASSIS:
Bosh muharrir: **Safar OSTONOV**

TAHRIR HAY'ATI:

Hotamjon **KETMONOV**
Qalandar **ABDURAHMONOV**
Farrux **HAMROYEV**
Saidkamol **XODJAYEV**
Musilhidin **MUHIDDINOV**
To'iqin **TO'RAXONOV**
Mahmud **TOIR**
Shuhrat **JALILOV**

Hotamjon KETMONOV
Qalandar ABDURAHMONOV
Farrux HAMROYEV
Saidkamol XODJAYEV
Musilhidin MUHIDDINOV
To'iqin TO'RAXONOV
Mahmud TOIR
Shuhrat JALILOV

O'ZBEKISTON XALQ DEMOKRATIK PARTIYASI MARKAZIY KENGASHI

Qabulxon — (71)233-65-45
Xatlar va murojaatlar uchun — (71)233-12-56
Reklama va e'lonlar uchun — (71)233-47-80, (71)233-38-55
E-mail: info@uzbekistonovozi.uz

MANZILIMIZ:
100000, Toshkent, Matbuotchilar ko'chasi, 32-uy.

Gazeta O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida 0006-raqam bilan 2007-yil 11-yanvarda ro'yxatga olingan.

«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasida chop etiladi.
Korxonaning manzili: Buyuk Turon ko'chasi, 41-uy.
Gazeta ofset usulida, A-2 formatida bosiladi.
Hajmi — 4 bosma taboq.

Gazeta haftaning seshanba kuni chiqadi.
«O'zbekiston ovozi» materiallarini ro'xatlash bosish faqat tahririyat kuxasi bilan amalga oshiriladi.

G — 551. 3976 nusxada bosildi.
Nashr ko'rsatkichi — 220.
t — Tijorat materiallari
O'za yakuni — 22:10.
Topshirilgan vaqti — 01:40.

Sotuvda kelishilgan narxda

Navbatchi:
Ravshan SHODIYEV
Sahifalovchi-dasturchi:
Zafar BAKIROV

ISSN 2010-7633

1 2 4 5 6